

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою РДГУ

Протокол № 9 від «25» жовтня 2018 р.

Голова Вченої ради, ректор РДГУ

проф. Р.М. Постоловський

ПОЛОЖЕННЯ

про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного університету

Рівне-2018

1. Загальні положення

Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету (далі - Положення) розроблено з метою упорядкування процесу отримання об'єктивної інформації про результати навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», наказу МОН від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; листа МОН від 26.02.2010 № 1/9-119 «Про методичні рекомендації щодо запровадження ECTS та її ключових документів у вищих навчальних закладах»; листа МОН від 09.07.2018 р. №1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення».

Мета положення – уніфікація системи контролю якості знань здобувачів вищої освіти в рамках Європейської системи залікових ECTS - кредитів у рамках Європейської кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу.

2. Поточний контроль знань та умінь здобувачів вищої освіти

2.1. Поточний контроль проводиться викладачами навчальних дисциплін, керівниками курсових та кваліфікаційних робіт, керівниками практики упродовж семестру з метою оцінювання, рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання усіх видів робіт та якості засвоєння навчального матеріалу за темами, модулями навчальної дисципліни, визначених навчальною програмою.

2.2. Завдання поточного контролю полягають у перевірці рівня засвоєння та розуміння певного матеріалу теми чи розділу, уміння виконувати визначені навчальною програмою практичні завдання, самостійно опрацьовувати наукові та навчальні тексти, презентувати свої знання в усній або письмовій формі, самостійно проводити дослідження та презентувати їх результати тощо.

2.3. Поточному оцінюванню знань та умінь підлягають:

а) рівень знань та умінь, продемонстрований на семінарах, практичних, лабораторних, індивідуальних заняттях;

б) стан та якість виконання модульних контрольних завдань, тестів, індивідуальних науково-дослідних завдань:

в) стан та якість виконання завдань самостійної роботи;

г) стан та якість виконання курсових та кваліфікаційних робіт;

д) стан та якість виконання завдань практики тощо.

2.4. Поточний контроль проводиться у формі усного або письмового опитування, бесіди, тестування кейсу, колоквиуму, дебатів, ділової гри тощо. Форми і зміст поточного контролю, розподіл балів між окремими заходами контролю та завданнями в межах одного заходу визначаються викладачем, який проводить заняття, та затверджуються на засіданнях кафедр, за якими закріплені навчальні дисципліни, курсові роботи, кваліфікаційні роботи, практика, включаються до робочих програм і доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру, в якому вивчаються ці навчальні дисципліни та /або виконуються зазначені види роботи.

2.5. Обов'язковою формою поточного контролю знань та умінь здобувачів вищої освіти є модульні контрольні роботи, кількість яких з кожної навчальної дисципліни визначається залежно від мети її вивчення та змісту, обсягу годин, відведених для її вивчення і не може перевищувати кількості змістових модулів.

2.6. Оцінювання рівня засвоєння знань та умінь здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі аналізу результатів їхньої навчально-пізнавальної діяльності: відповідей, повідомлень, виступів з доповідями, звітів, рефератів з відповідних тем дисципліни, письмових контрольних робіт, індивідуальних практичних завдань, які виконуються здобувачами під час практичних занять або за місцем практики тощо, курсових та кваліфікаційних робіт або їх частин, а також перевірки результатів тестування.

2.7. Поточна успішність оцінюється за багатобальною накопичувальною шкалою відповідно до засад Європейської кредитної накопичувально-трансферної системи.

Результати поточного контролю враховуються під час формування залікової або екзаменаційної оцінки здобувача вищої освіти за національною шкалою та 100-бальною шкалою.

2.8. Результати поточного контролю з кожного виду навчальної роботи здобувачів вищої освіти вносяться до журналу академічної групи після проведення кожного контрольного заходу і завершується до початку заліково-екзаменаційної сесії. Результати модульного контролю вносяться до заліково-екзаменаційної відомості у день його проведення.

2.9. У разі невиконання певних завдань поточного контролю з об'єктивних причин, здобувач має право скласти їх до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок складання визначає викладач дисципліни, який веде відповідний вид занять.

2.10. Повторне проходження поточного контролю з метою покращення його результатів може здійснюватися у виняткових випадках за наявності поважних причин до початку сесії і з дозволу завідувача кафедри.

3. Підсумковий контроль знань та умінь здобувачів вищої освіти

3.1. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення навчальної дисципліни або її логічно завершеної частини на певному етапі навчання або після закінчення навчання на певному освітньому рівні. Підсумковий контроль включає семестровий контроль і атестацію здобувачів вищої освіти.

3.2. Підсумковий контроль застосовується для перевірки рівня засвоєння здобувачем програмного матеріалу в цілому, розуміння логіки та взаємозв'язків між окремими темами і розділами дисципліни, умінь використовувати набуті знання під час розв'язання практичних завдань.

3.3. Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю, якщо він: виконав усі види робіт знавчальної дисципліни за семестр - до семестрового контролю; виконав усі види робіт, передбачених навчальним планом для здобуття визначеного ним рівня вищої освіти - до атестації.

3.4. Зміст підсумкового контролю (питання, завдання тощо) вноситься до робочої навчальної програми і доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку навчального семестру, в якому має здійснюватися такий контроль.

3.1. Семестровий контроль

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з навчальної дисципліни, або диференційованого заліку у терміни, визначені навчальним планом та відповідним індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Форма і терміни семестрового контролю визначаються робочим навчальним планом конкретного напрямку підготовки, а обсяг начального матеріалу, який підлягає семестровому контролю, визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Семестровий контроль може проводитися в усній або письмовій формі, з допомогою тестування, що обумовлюється в робочій навчальній програмі.

3.1.1. Семестровий екзамен

3.1.1.1. Семестровий екзамен - це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр, що проводиться викладачем, який викладає навчальний курс (зокрема лекційний), і вимагає обов'язкової присутності здобувача вищої освіти.

3.1.1.2. На екзамен виносяться ключові питання, типові та комплексні задачі, завдання, висвітлення та розв'язання яких потребують умінь відтворювати, узагальнювати та використовувати на практиці набуті знання. Перелік питань, визначених для семестрового екзамену, критерії оцінювання екзаменаційних завдань, визначаються кафедрою, та доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру.

3.1.1.3. Семестрові экзамени складаються здобувачами вищої освіти під час екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом і проводяться відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії, який доводиться до відома викладачів і здобувачів не пізніше, як за місяць до її початку.

3.1.1.4. Тривалість підготовки до кожного семестрового екзамену повинна становити не менше двох днів. Перед кожним семестровим екзаменом проводиться консультація. Час і місце проведення семестрового екзамену дозволяється змінювати тільки за погодженням з деканом факультету (директором інституту) та навчальним відділом університету.

3.1.1.5. Деканати, які складають розклад заліково-екзаменаційної сесії, можуть встановити індивідуальні терміни складання семестрових екзаменів та заліків для окремих здобувачів вищої освіти за наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини тощо), які мають документальне підтвердження, на підставі заяви здобувача та представлення ним відповідних документів. Здобувачі вищої освіти, які захворіли під час сесії, зобов'язані повідомити деканати про своє захворювання не пізніше наступного дня після його початку та представити довідку встановленого зразка протягом трьох днів після одужання.

3.1.1.6 Інформація про результати складання семестрових екзаменів або заліків з кожної навчальної дисципліни подається до навчального відділу у день проведення цих контрольних заходів.

3.1.1.7 Здобувачам вищої освіти, які не склали семестрові екзамени або заліки і мають академічну заборгованість, встановлюється індивідуальний графік складання академічної заборгованості в часових межах тривалості зимових канікул (за результатами зимової заліково-екзаменаційної сесії) та до початку нового навчального року (за результатами літньої екзаменаційно-залікової сесії). Якщо здобувач не склав академічну різницю у визначені терміни, розглядається питання про проходження ним повторного курсу навчання.

3.1.1.8 Здобувачам вищої освіти, які одержали одну або дві незадовільні оцінки, дозволяється повторне складання семестрових екзаменів або заліків (не більше двох разів з кожної дисципліни: перший раз - у присутності викладача відповідної дисципліни, а другий - перед комісією, яку створюється наказом ректора). Повторне складання семестрового екзамену дозволяється до початку наступного семестру.

3.1.1.9 Здобувачі вищої освіти, які отримали більше двох незадовільних оцінок, відраховуються з університету.

3.1.1.10 Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися для складання екзамену у встановлені розкладом терміни без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

3.1.1.11 Повторне складання семестрових екзаменів або заліків з метою підвищення отриманої позитивної оцінки не дозволяється. Як виняток, ректор (перший проректор, проректор з навчально-виховної роботи) може дозволити перескласти не більше двох екзаменів чи заліків здобувачу випускного курсу, який претендує на одержання диплома з відзнакою. Підвищити свою оцінку можуть також здобувачі вищої освіти, які вивчають навчальну дисципліну повторно.

3.1.1.12 Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких семестровий екзамен, здійснюється на основі результатів поточного контролю та екзамену. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за результатами семестрового контролю, не повинна перевищувати 40.

3.1.1.13 Результати складання семестрових екзаменів оцінюються за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за 100-бальною шкалою і вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки, індивідуального плану здобувача вищої освіти.

100-бальна система	оцінка ECTS	оцінка за національною системою	
		екзамен, диференційований залік	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3.1.2. Семестровий залік

3.1.2.1. Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних тощо). Семестровий залік виставляється за результатами поточного модульного контролю і не передбачає обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти. Семестровий залік проводиться на останньому підсумковому занятті з навчальної дисципліни викладачем цієї дисципліни.

3.1.2.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати оцінку з заліку без його складання за результатами поточного контролю.

3.1.2.3. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких залік, здійснюється, як правило, на основі результатів поточного контролю за двобальною шкалою: зараховано, не зараховано.

3.1.2.4. Семестровий диференційований залік - це форма підсумкового контролю, яка використовується для оцінювання якості виконання курсових робіт та завдань практики і передбачає прилюдний захист отриманих результатів у присутності комісії, створеної для оцінювання проведеної роботи.

3.1.2.5. Оцінювання якості виконання курсових робіт здійснюється на підставі їх відповідності вимогам, визначеним Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах та методичними вказівками до виконання курсових робіт з кожної дисципліни, а також рівня обізнаності студента з обраною темою, що визначається під час її захисту. Захист курсових робіт проводиться за розкладом, визначеним кафедрою, за якою закріплені курсові роботи з конкретної дисципліни, до початку заліково-екзаменаційної сесії.

3.1.2.6. У разі відсутності курсової роботи або неспроможності здобувача вищої освіти щодо її захисту, студент отримує незадовільну оцінку, що вважається академічною заборгованістю і вимагає ліквідації до початку наступного семестру.

3.1.2.7. Оцінювання рівня набутих практичних умінь та навичок здійснюється за результатами виконання та захисту індивідуальних практичних завдань, які виконуються здобувачами вищої освіти за місцем практики, на підставі аналізу якості виконаної кожним здобувачем роботи та звіту про проходження практики. Оцінювання результатів практики здійснюється у формі захисту звітів з практики на випускових кафедрах.

3.1.2.8. Результати складання диференційованих заліків оцінюються за національною шкалою та 100-бальною шкалою і вносяться у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача вищої освіти, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти.

3.2. Ректорський контроль знань та умінь здобувачів вищої освіти

3.2.1. Ректорський контроль здійснюється з метою перевірки залишкових знань здобувачів або їх готовності до підсумкового контролю після завершення або під час вивчення навчального курсу: на початку семестру, наступного після завершення курсу - за усіма темами навчальної дисципліни, передбаченими навчальною програмою; на початку семестру - за темами навчальної дисципліни, які були вивчені протягом попереднього семестру; упродовж семестру - за темами навчальної дисципліни, які були вивчені у поточному семестрі.

3.2.2. Ректорський контроль проводиться відповідно до графіка, який складається на факультетах до початку навчального семестру і затверджується проректором з навчально-виховної роботи.

3.2.3. Ректорському оцінюванню підлягають знання з навчальної дисципліни або її частини, уміння аналізувати, класифікувати, систематизувати, узагальнювати навчальний матеріал, обґрунтовувати зроблені висновки.

3.2.4. Ректорський контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи або тестування. Зміст ректорського контролю розробляється викладачами навчальних дисциплін, схвалюється кафедрами, за якими закріплені конкретні навчальні дисципліни і затверджується ректором (проректором з навчально-виховної роботи). Пакети контрольних завдань ректорського контролю з еталонними відповідями, критеріями та шкалою оцінювання входять до складу навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін.

3.2.5. Пакети контрольних завдань ректорського контролю подаються в електронній формі до навчального відділу та до Центру якості освіти.

3.2.6. Відповідальність за якість завдань ректорського контролю (відповідність програмі та змісту навчальної дисципліни) несе завідувач кафедри, за якою вона закріплена.

3.2.7. Ректорський контроль проводиться: під час навчальних занять - до завершення викладання дисципліни; у позааудиторний час - після завершення викладання навчальної дисципліни. На проведення ректорського контролю відводиться дві академічні години.

3.2.8. Ректорський контроль проводить представник навчального відділу або центру якості освіти. Повідомлення викладача навчальної дисципліни про проведення ректорського контролю здійснюється не пізніше ніж за два тижні.

3.2.9. Під час проведення ректорського контролю здобувачам вищої освіти дозволяється користуватися калькуляторами, обладнаннями, приладами, комп'ютерними програмами тощо, перелік яких обумовлений при затвердженні контрольних завдань.

3.2.10. Ректорські контрольні роботи зберігаються на кафедрі упродовж трьох років. Результати ректорського контролю зберігаються у базах даних кафедр, навчального відділу та Центру якості освіти протягом п'яти років.

3.3. Атестація

3.3.1. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється після завершення навчання на певному рівні вищої освіти з метою встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-кваліфікаційної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики.

3.3.2. На атестацію здобувачів вищої освіти виноситься система відповідних змістових модулів, що складають як нормативну, так і варіативну частини змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівця та система умінь, визначена в освітньо-професійній характеристиці фахівців з вищою освітою за конкретним напрямом підготовки (спеціальністю). Атестація проводиться у формі державного, екзамену та/або захисту кваліфікаційної роботи (що визначається у навчальному плані з підготовки фахівців конкретного напрямку підготовки (спеціальності)).

3.3.3. Атестація проводиться екзаменаційною комісією, яка перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускників, вирішує питання про присвоєння їм відповідного освітнього рівня та кваліфікації, видання державного документа про вищу освіту, розробляє пропозиції щодо поліпшення якості освітньо-професійної підготовки фахівців в університеті.

3.3.4. Екзаменаційна комісія формується щорічно і діє протягом календарного року. До її складу входять голова комісії, який призначається на підставі рішення вченої ради університету з числа провідних науково-педагогічних працівників або провідних спеціалістів виробництва, та члени комісії.

До складу екзаменаційної комісії входять ректор або проректор з навчально-виховної роботи, або ректор з наукової роботи, декан факультету або його заступник, завідувачі кафедр, професори, доценти (викладачі) профільюючих кафедр, провідні спеціалісти виробництва. Персональний склад екзаменаційних комісій затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку її роботи.

3.3.5. Робота екзаменаційної комісії проводиться у терміни, передбачені навчальними планами згідно з графіком, затвердженим ректором університету. Розклад роботи екзаменаційної комісії затверджується проректором з навчально-виховної роботи на підставі подання декана факультету і доводиться до загального відома не пізніше ніж за місяць до початку складання державних екзаменів або захисту дипломних робіт.

3.3.6. Перед початком державного екзамену або захисту кваліфікаційних робіт екзаменаційній комісії деканом факультету подаються такі документи:

- зведена відомість про виконання здобувачем навчального плану (за наявності декількох екзаменаційних оцінок до такої відомості вноситься середня зважена оцінка);
- подання голові і екзаменаційної комісії щодо захисту, кваліфікаційних робіт, в яких містяться відомості про успішність, висновки керівників, висновки кафедри;
- рецензії на кваліфікаційну роботу здобувачів ступенів вищої освіти;
- навчальні картки студентів;
- інші матеріали, які підтверджують наукове та практичне значення виконаної роботи: друковані статті за темою кваліфікаційної роботи; відеопрезентації; документи, які підтверджують цінність практичного застосування її результатів; макети, креслення, зразки матеріалів або виробів тощо.

3.3.7. Складання державних екзаменів або захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участю не менше половини її складу за умови обов'язкової присутності голови комісії або його заступника та екзаменаторів.

3.3.8. Захист кваліфікаційних робіт може проводитися як в університеті, так і на підприємствах, у закладах та організаціях, для яких тематика робіт, що захищаються, становить науково-теоретичний або практичний інтерес.

3.3.9. Кваліфікаційна робота передбачає проведення аналізу та теоретичної розробки (моделювання та дослідження процесів і об'єктів) актуальних питань, проблем у відповідній галузі знань. Перелік тем кваліфікаційних робіт із напрямку й спеціальності визначаються випусковою кафедрою на початку навчального року. Тематика

кваліфікаційних робіт повинна бути безпосередньо пов'язана з узагальненим об'єктом діяльності фахівця відповідного рівня вищої освіти. Перелік тем затверджується наказом ректора за місяць на початку навчального року здобувачів вищої освіти випускового курсу. Здобувачі вищої освіти мають право запропонувати на розгляд власну тему кваліфікаційної роботи).

3.3.10. Керівниками кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, які здобувають рівні вищої освіти бакалавра можуть бути професори, доценти, старші викладачі випускової кафедри, а також провідні фахівці виробничої сфери відповідної галузі. За одним керівником закріплюється не більше восьми кваліфікаційних робіт. Керівниками кваліфікаційних робіт магістрантів можуть бути ті викладачі університету або провідні фахівці у відповідній професійній галузі, які отримали науковий ступінь кандидата наук (доктора філософії) або доктора наук. За одним керівником закріплюється не більше п'яти магістрантів. Список керівників затверджується наказом ректора.

3.3.11. Державний екзамен проводиться як комплексна перевірка знань здобувачів вищої освіти з дисциплін, передбачених навчальним планом, в обсязі навчальних програм цих дисциплін.

Державні екзамени проводяться за білетами, складеними у відповідності до системи визначених навчальною програмою змістових модулів, що складаються з теоретичної та практичної частин. Тривалість кожного державного екзамену не повинна перевищувати 6 академічних годин.

3.3.12. Результати захисту кваліфікаційних робіт та складання державних екзаменів оцінюються за національною та 100-бальною шкалою.

Результат складання державного екзамену визначається за 100-бальною шкалою як сума балів за кожне питання (завдання, задачу тощо), кількість яких в кожному білеті становить 3-4.

Результати захисту кваліфікаційних робіт або складання державного екзамену оголошується у день його проведення після оформлення протоколу засідання екзаменаційної комісії.

3.3.13. Здобувачу вищої освіти, який захистив кваліфікаційну роботу або склав державні екзамени відповідно до вимог освітньо-професійної програми підготовки присвоюється відповідний освітній рівень та видається державний документ про освіту.

Здобувачу вищої освіти, який отримав підсумкові оцінки «відмінно» (90-100 балів) не менше як з 75% від усіх навчальних дисциплін та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом, а з інших дисциплін та індивідуальних завдань - оцінки «добре» (74-89 балів), склав державні екзамени з оцінками « відмінно» (90-100 балів) та/або захистив кваліфікаційну роботу з оцінкою «відмінно» (90-100 балів), а також виявив, себе у науковій (творчій) роботі, що підтверджується в рекомендації кафедри, видається документ про освіту з відзнакою.

3.3.14. Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань та умінь здобувачів вищої освіти, виявлених під час складання державного екзаменів, захисту кваліфікаційних робіт, а також про присвоєння здобувачам відповідного освітнього рівня та видання йому документа про освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні шляхом відкритого голосування більшістю голосів членів цієї комісії, котрі брали участь у засіданні. За умови наявності однакової кількості голосів щодо прийняття двох суперечливих пропозицій голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

3.3.15. Здобувач вищої освіти, який не склав державного екзамену або отримав незадовільну оцінку під час захисту кваліфікаційної роботи, відраховується з університету з наданням академічної довідки. Він допускається до повторного складання державного екзамену чи захисту кваліфікаційної роботи упродовж трьох років після закінчення університету.

У випадку, коли захист кваліфікаційної роботи був незадовільним, екзаменаційна комісія встановлює, чи може здобувач вищої освіти подати на повторний захист цю роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, за якою закріплені такі роботи.

3.3.16. Для повторного складання державних екзаменів чи захисту кваліфікаційної роботи здобувач освіти повинен поновитися у числі здобувачів університету за місяць до

початку атестації на відповідному напрямі підготовки (спеціальності). Перелік навчальних дисциплін, що виносяться на державні экзамен, визначається навчальним планом, який діяв у рік закінчення ним курсу навчання.

3.3.17. Здобувачеві вищої освіти, який не склав державний экзамен (екзамени) та/або не захищав кваліфікаційну роботу з поважної причини (документально підтвердженої) ректор університету може продовжити строк навчання до наступного терміну роботи екзаменаційної комісії не більше ніж на рік.

3.3.18. Здобувач вищої освіти має право на оскарження дій адміністрації, педагогічних та науково-педагогічних працівників університету. У випадку незгоди з атестаційною (екзаменаційною) оцінкою здобувач подає апеляцію на ім'я ректора. У заяві вказується суть спірного питання. Апеляція подається після оприлюднення оцінок в одинденний термін з обов'язковим повідомленням завідувача кафедри та декана факультету. Не розглядають апеляції подані несвоєчасно або з порушенням процедури подання. У випадку надходження апеляційної заяви наказом ректора створюється комісія для її розгляду. Головою комісії призначається проректор з навчально-виховної роботи. До складу комісії входять: декан, завідувач кафедрою, викладач відповідної кафедри, який не є членом екзаменаційної комісії (екзаменатором). Відповідальність за організацію роботи апеляційної комісії, своєчасний та об'єктивний розгляд апеляційних заяв щодо результатів покладається на голову комісії.

Апеляція здобувача вищої освіти розглядається в триденний термін (рахуються робочі дні), як правило, в його присутності на засіданні апеляційної комісії. Під час розгляду апеляції члени комісії проводять співбесіду зі здобувачем вищої освіти на підставі тесту, аркуша усної відповіді або письмової роботи. Додаткове опитування здобувача вищої освіти не допускається. Рішення апеляційної комісії підтверджується підписами її членів та оголошується здобувачу вищої освіти відразу після її засідання. Згідно рішення апеляційної комісії екзаменатор (семестровий экзамен) або секретар екзаменаційної комісії (атестація) вносить відповідні зміни до екзаменаційної відомості або протоколу засідання екзаменаційної комісії.

Порядок подання і розгляду апеляцій доводяться до здобувачів вищої освіти через засоби інформації (сайт, дошка оголошень).

4. Особливості контролю та оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

4.1. Поточний контроль та оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти заочної форми навчання здійснюється шляхом перевірки якості виконання навчальних завдань під час аудиторних занять та якості виконання передбачених навчальною програмою індивідуальних завдань. Індивідуальні завдання видаються здобувачам заочної форми навчання безпосередньо під час настановної сесії або розміщуються на-веб-сторінках кафедр сайту університету, у методичних рекомендаціях, навчально-методичних посібниках.

4.2. Виконані індивідуальні завдання надсилаються здобувачами заочної форми навчання поштою (електронною поштою) на відповідні кафедри до початку екзаменаційної сесії. Дати надходження індивідуальних завдань фіксуються в кафедральному журналі обліку курсових та контрольних робіт.

4.3. Виконані індивідуальні завдання підлягають перевірці у семиденний термін з дати отримання. У разі недопущення до захисту індивідуальні завдання повертаються здобувачам вищої освіти для доопрацювання, а запис про це робиться у журналі обліку курсових та контрольних робіт.

4.4. Захист індивідуальних завдань відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії: контрольних робіт - у формі співбесіди з викладачем; курсових робіт - у формі презентації та відповідей на питання перед комісією, яка складається з трьох викладачів кафедри.

Якість виконання контрольних робіт оцінюється за двобальною системою («зараховано», «не зараховано»). Якість виконання кваліфікаційних робіт оцінюється за національною шкалою та 100-бальною шкалою.

4.5. Підсумковий контроль здійснюється під час заліково-екзаменаційних сесій та атестації здобувачів у формі семестрових екзаменів, заліків, диференційованих заліків, державних екзаменів, захисту кваліфікаційних робіт.

На підсумковий контроль у формі семестрового екзамену і заліку виносяться навчальні дисципліни в обсягах, визначених навчальними програмами та в терміни, обумовлені навчальними планами.

Підсумковий контроль у формі семестрового екзамену вимагає обов'язкової присутності здобувачів і здійснюється на основі оцінювання результатів виконання аудиторних завдань, рівня знань та умінь, продемонстрованих під час його складання, за національною шкалою та 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль у формі семестрового заліку вимагає, обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти і здійснюється на основі оцінювання результатів виконання аудиторних завдань, рівня знань та умінь, продемонстрованих під час його складання, за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано»).

Підсумковий контроль у формі диференційованого семестрового заліку вимагає обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти і здійснюється на основі оцінювання результатів виконання курсових робіт, рівня знань та практичних умінь, продемонстрованих під час практики, за національною шкалою та 100-бальною шкалою.

4.6. Атестація здобувачів вищої освіти заочної форми навчання проводиться аналогічно до атестації здобувачів вищої освіти денної форми навчання.

5. Критерії оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти

Академічні успіхи здобувачів вищої освіти підлягають обов'язковому оцінюванню, що здійснюється з допомогою національної шкали та 100-бальної шкали.

5.1. Критерії оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни

5.1.1. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних на підставі оцінювання окремих форм навчальної діяльності під час поточного та підсумкового контролю. Підсумкова оцінка у 100-бальній системі є сумою таких складових, як: сумарна кількість балів, за поточне оцінювання з тем змістових модулів навчальної дисципліни, визначених навчальною програмою; оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання та модульних контрольних оцінок, число яких є відповідним кількості змістових модулів дисципліни; оцінки за семестровий екзамен.

5.1.2. Оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни та розподіл балів здійснюється за такими критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє	Високий	відмінн	зарах

			особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	(творчий)	о	овано
82-89	В	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивн о-варіативний)	добре	
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	Д	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивн ий)	задовіль но	
60-63	Е	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його			

			відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

5.1.3. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних на підставі оцінювання окремих форм навчальної діяльності під час поточного та підсумкового контролю.

5.1.4. Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність під час практик; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за курсову роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти надається право підвищувати свій рейтинг лише шляхом складання екзаменів за графіком екзаменаційної сесії.

Якщо сума набраних балів під час поточного контролю становить не менше 60, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. Якщо сума набраних балів є меншою від 60 або здобувач вищої освіти має бажання покращити свій результат, він складає семестровий екзамен. Екзаменаційна оцінка визначається в межах від 0 до 40 балів за результатами виконання екзаменаційних завдань.

5.2. Критерії оцінювання семестрових заліків

5.2.1. Оцінку «зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який виявив: знання навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої діяльності за фахом; уміння виконувати теоретичні та практичні завдання, передбачені навчальною програмою. Допускається наявність помилок під час відповіді або виконання навчальних завдань за умови їх усунення здобувачем.

5.2.2. Оцінку «не зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який під час відповіді або виконання теоретичних і практичних завдань, передбачених навчальною програмою, допускає принципові помилки, що унеможлиблює його подальше навчання та майбутню діяльність за фахом без повторного доопрацювання та перескладання навчальної дисципліни.

5.3. Критерії оцінювання курсової роботи

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно (90-100)	<p>Курсова робота виконана у повній відповідності до мети і задач та згідно з вимогами рекомендацій щодо її виконання; в ній докладно, логічно, послідовно та грамотно викладено самостійний аналіз зібраного матеріалу з теми; зроблено аргументовані висновки; вирізняється високим рівнем наукової, мовної і стилістичної культури; оформлена відповідно до вимог ДСТУ.</p> <p>Під час захисту здобувач вищої освіти виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом теми курсової роботи, уміння творчо застосовувати теоретичні положення під час розв'язання науково-дослідних задач та обґрунтовувати прийняті рішення.</p>
Дуже добре (82-89)	<p>Курсова робота виконана у повній відповідності до мети і задач та згідно з вимогами рекомендацій щодо її виконання; в ній докладно, логічно, послідовно та грамотно викладено самостійний аналіз зібраного матеріалу з теми; зроблено аргументовані висновки; вирізняється високим рівнем наукової, мовної і стилістичної культури; оформлена відповідно до вимог ДСТУ. Проте допустив 2-3 неістотні неточності під час викладу матеріалу або формулювання висновків.</p> <p>Під час захисту здобувач вищої освіти виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом теми курсової роботи, уміння творчо застосовувати теоретичні положення, під час розв'язання науково-дослідних задач та обґрунтовувати прийняті рішення. Проте допустив 2-3 неістотні</p>
Добре (74-81)	<p>Курсова робота виконана у достатній відповідності до мети і задач та згідно з вимогами рекомендацій щодо її виконання; в ній докладно, логічно, послідовно та грамотно викладено самостійний аналіз зібраного матеріалу з теми; зроблено аргументовані висновки за наявності 3-4 неістотних неточностей; вирізняється достатнім рівнем наукової, мовної і стилістичної культури; оформлена переважно відповідно до вимог ДСТУ за наявності незначних відхилень.</p> <p>Під час захисту здобувач виявив достатньо повні знання навчального матеріалу за змістом теми, курсової роботи, уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання науково-дослідних задач та</p>
Задовільно (60-73)	<p>Курсова робота виконана переважно у відповідності до мети і задач та з певними відхиленнями щодо основних вимог рекомендацій щодо її виконання; в ній викладено аналіз зібраного матеріалу з теми з наявністю несуттєвих і незначної кількості суттєвих помилок; зроблено дещо поверхові висновки; вирізняється певними порушеннями логіки, граматичних та стилістичних норм викладу; оформлена з переважно незначними відхиленнями від вимог ДСТУ.</p> <p>Під час захисту здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу за змістом теми курсової роботи на мінімальному рівні, уміння, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання науково-дослідних</p>

<p>Незадовільно (0-59)</p>	<p>Курсова робота не виконана або виконана не у відповідності до мети і задач та з відхиленнями щодо основних вимог рекомендацій щодо її виконання; виклад матеріалу з теми є несамоостійним та супроводжується суттєвими помилками; зроблено поверхові або несамоостійні висновки; вирізняється порушеннями логіки, граматичних та стилістичних норм викладу; оформлена з відхиленнями від вимог ДСТУ.</p> <p>Під час захисту здобувач виявив фрагментарне знання навчального матеріалу за змістом теми курсової роботи, відсутність уміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання науково-дослідних</p>
-------------------------------------	---

5.4. Критерії оцінювання результатів практики

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно (90-100)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, логічно та обґрунтовано виклав та бездоганно оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою відповідає вимогам до практики; виявив високий рівень практичних умінь під час виконання завдань практики; упевнено та аргументовано здійснив захист практики.
Дуже добре (82-89)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, виклав з певними незначними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою відповідає вимогам до практики; виявив високий рівень практичних умінь під час виконання завдань практики; упевнено та аргументовано здійснив захист
Добре (74-81)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, виклав з певними незначними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою в основному відповідає, вимогам до практики; виявив рівень практичних умінь під час виконання завдань практики, необхідний для переважно успішного розв'язання практичних завдань; здійснив захист практики з деякими неточностями у другорядному матеріалі, які виправив самостійно.
Задовільно (60-73)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, виклав з певними незначними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою в основному відповідає вимогам до практики, але визначається неточностями, порушенням логіки; виявив рівень практичних умінь під час виконання завдань практики, необхідний для розв'язання переважної більшості практичних завдань; здійснив захист практики зі значними помилками та порушенням послідовності, які виправив з допомогою викладача
Незадовільно (0-59)	Здобувач вищої освіти неповністю виконав програму практики, працював, під час практики безсистемно; підготував, виклав зі значними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою лише частково відповідає вимогам до практики; виявив недостатній рівень практичних умінь під час виконання завдань практики, необхідний для розв'язання практичних завдань; здійснив захист практики зі значними помилками та порушенням послідовності, які не зміг виправити.

5.5. Критерії оцінювання відповідей здобувачів вищої освіти на державних екзаменах

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно 90-100	Здобувач вищої освіти виявив під час відповіді глибоке і всебічне знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання, практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем, пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; відповідь є логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу, всебічно висвітлити екзаменаційне
Дуже добре (82-89)	Здобувач вищої освіти виявив під час відповіді глибоке знання змісту навчальної дисципліни, основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння вільно використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем, пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував високий рівень засвоєння практичних умінь і навичок; відповідь є логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу в повному обсязі висвітлити екзаменаційне питання. Проте під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі незначні неточності.
Добре (74-81)	Здобувач вищої освіти виявив під час відповіді знання змісту навчальної дисципліни основних положень наукових першоджерел та рекомендованої літератури; уміння використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, висловлювати своє ставлення до обговорюваних проблем, пов'язує теоретичний матеріал, з практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував рівень засвоєння практичних умінь і навичок, необхідний для розв'язання теоретичних та практичних завдань; відповідь є переважно логічною, послідовною, обґрунтованою, дає змогу переважно висвітлити основні положення екзаменаційного питання. Проте під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив окремі неточності.
Задовільно (60-73)	Здобувач вищої освіти вияви під час відповіді в основному опанував знаннями змісту навчальної дисципліни, в основному орієнтується в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; уміння в окремих випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань, не завжди пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував рівень засвоєння практичних умінь і навичок, в основному достатній для розв'язання теоретичних та практичних завдань; відповідь є невпевненою, непереконливою, фрагментарною, непослідовною, що дає змогу в основному висвітлити екзаменаційне питання. Під час відповіді або розв'язання практичних завдань допустив значні неточності.

Незадовільно (0-59)	Здобувач вищої освіти виявив під час відповіді знання окремих фрагментів навчального матеріалу з дисципліни, відсутність достатньої орієнтації в наукових першоджерелах та рекомендованій літературі; уміння лише в поодиноких випадках використовувати набуті знання під час виконання практичних завдань та пов'язувати теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутньої професійної діяльності; продемонстрував недостатній рівень засвоєння практичних умінь і навичок; відповідь є невпевненою, непереконливою, непослідовною, що не дає змоги висвітлити екзаменаційне питання.
------------------------	---

5.6. Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно 90-100	Здобувач вищої освіти глибоко і повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; всебічно проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно, докладно виклав зміст роботи, зробив аргументовані висновки; продемонстрував високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Під час захисту продемонстрував глибоке і всебічне знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення.
Дуже добре (82-89)	Здобувач вищої освіти повністю розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно, докладно виклав зміст роботи, зробив аргументовані висновки; продемонстрував високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив 2-3 незначні неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував глибоке знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення. Допустив 2-3 незначні неточності у ході презентації дослідження.
Добре (74-81)	Здобувач вищої освіти достатньо повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував теоретичні джерела; розробив доцільну методику наукового дослідження; грамотно, послідовно, логічно виклав зміст роботи, зробив переважно аргументовані висновки; продемонстрував досить високий рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив 3-4 неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував достатньо повне знання досліджуваної проблеми та володіння культурою усного мовлення. Допустив 3-4 неточності у ході презентації дослідження.
Задовільно (60-73)	Здобувач вищої освіти недостатньо повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував незначну кількість теоретичних джерел; розробив недостатньо доцільну методику наукового дослідження; виклав зміст роботи з порушення логіки, граматичних та стилістичних норм; зробив поверхові висновки; продемонстрував переважно достатній рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив значні неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував поверхове знання досліджуваної проблеми та переважно достатній володіння культурою усного мовлення. Допустив значні неточності у ході презентації дослідження.

Незадовільно (0-59)	Здобувач вищої освіти не розкрив зміст досліджуваної проблеми; проаналізував незначну кількість теоретичних джерел; розробив недоцільну методику наукового дослідження; виклав зміст роботи зі значними порушення логіки, граматичних та стилістичних норм; зробив поверхові висновки; продемонстрував переважно недостатній рівень культури наукового дослідження та культури письмового мовлення. Допустив суттєві неточності під час викладу основних положень або висновків. Під час захисту продемонстрував недостатнє знання досліджуваної проблеми та переважно недостатній володіння культурою усного мовлення. Допустив суттєві неточності у ході презентації дослідження.
------------------------	---